

821.135.1

s c r i i t o r i
r o m â n i
c o n t e m p o r a n i

IULIAN POPA ÎN TRE VII

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

Redactor: Alexandra Furnea
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Alina Dincă
DTP: Radu Dobreci, Veronica Dinu

Tipărit la Tipo Lidana – Suceava

© HUMANITAS, 2023

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Popa, Iulian
Între vii / Iulian Popa. –
București: Humanitas, 2023
ISBN 978-973-50-8222-2
821.135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

*If you haven't found something strange during the day,
it hasn't been much of a day. —JOHN ARCHIBALD WHEELER*

Prolog

Mai întâi a fost surpriza. Îmi pierdusem echilibrul și eram cu totul sub apă. Malul Dunării era la doar câțiva metri în spatele meu. Cu câteva secunde înainte mă uitam la luciul apei și la oglindirea soarelui de după-amiază a unui început de septembrie călduros. Simțeam cum mîlul mi se strecura printre degetele picioarelor. Nu era nisip ca la mare. Nu aici, unde venisem de unul singur azi. Apa îmi venea până pe la brâu și mi-am zis să mai fac un pas, doi, și atunci s-a întîmplat. Știam de gropile de pe fundul apei. Erau peste tot, în afară de plaja orașului, însă îmi propusesem să merg mai departe spre un loc sălbatic.

A urmat spaima. Vedeam razele soarelui prin apa tulburată de mîlul ridicat de pe fund. Călcasem cu piciorul drept într-o groapă adîncă și picasem în față, într-o poziție care în alte condiții ar fi putut stîrni rîsul. Acum însă nu avea cine să mă vadă și nici cine să rîdă. Aveam un picior prins între crengi și alte resturi strînse în groapă.

Auzeam sunete estompate și un vîjâit continuu, zgomotul apei care-mi intra în urechi. Sunetul se propagă de patru ori mai repede sub apă decât în aer. Și este perceput și mai puternic. Doar că-n acele momente, frica mea se manifesta doar prin gesturi disperate. Și oricum n-aș fi putut țipa sub apă.

Am întins mîna stîngă și palma mi-a ieșit la suprafața apei. Am simțit cu ea aerul de care aveam atîta nevoie

acum. M-aş fi apucat de orice aş fi prins. Eram totuşi atât de aproape. Am încercat să mă împing cu mâna dreaptă în fundul apei. Picioarul drept era încă în groapă şi, cu cât îl mişcam mai mult, cu atât se prindea parcă mai tare în cren-gile din ea. Am simţit apa în gură. I-am recunoscut gustul, doar că acum lipsea clorul cu care mă obişnuisem atât de mult când beam apa de la robinet.

Mă durea pieptul şi simţeam că în curând reflexul respirator avea să învingă şi o să deschid gura pentru a-mi umple plămânii cu aerul care era acum la jumătate de metru deasupra mea. Lumina se diminua, de parcă soarele ar fi apus. Nu era nici ora şase seara, era imposibil să fi venit deja întunericul. Sunetele şi vâjâiala dispăruseră şi ele, şi pentru a doua oară uimirea îşi făcea loc în mintea mea, odată cu spaima. Apa se răcise şi întunericul se lăsase acum complet şi nu-mi mai simţeam nici mâinile, nici picioarele.

Peste câteva zile avea să înceapă şcoala. Ciudat cum îmi venise gândul când rămăsesem fără puterea de a-mi elibera picioarul din acele crenghi şi gunoaie de pe fundul gropii. Aveam să ne strângem cu toţii în curtea liceului, să ascultăm discursuri, să spunem bancuri şi să ne lăudăm cu ce făcuserăm în vacanţă.

Un individ neras îmi stătea pe piept şi se holba la mine de aproape. Aveam impresia că văd un film făcut de un amator, în care imaginea se pierdea şi revenea în focus, iar cadrele, iluminate inegal, se succedau mai încet decât ar fi trebuit. Mă privea cu ochi mari şi spunea ceva de neînţeles pentru mine. Am tuşit cu putere şi din gură mi-a ieşit apă murdară. Lumina îmi părea prea puternică pentru a ţine ochii deschişi. S-a dat la o parte şi a tras de mine. Soarele încă ardea cu putere, dar tremuram din tot corpul. Lângă mine, un alt bărbat mă privea curios, fără să zică nimic.

— Dacă nu eram pe fază, te înecai în groapa aia, a spus cel care mai devreme era călare pe mine. Ți-am văzut mâna deasupra apei.

Nu le recunoșteam fețele, nu-i mai văzusem vreodată și nici nu-mi aminteam să-i fi văzut pe plajă înainte de a intra în apă. Am tras aer în piept pe cât am putut.

— Doar un pic de apă în gât, nu-i mare lucru, a continuat bărbatul. N-ai stat la fund cine știe ce.

Am vrut să-i mulțumesc, dar tot ce am reușit a fost un sunet greu de priceput. Am înclinat din cap în același timp, și asta poate a fost mai convingător. Cei doi s-au ridicat și s-au depărtat de mine, privind din când în când în spate.

— Ai avut noroc că eram aici, a spus celălalt bărbat și a făcut un semn cu mâna.

Am răspuns cu același gest, și cei doi s-au îndepărtat pe șoseaua digului înspre trecerea cu bacul. În fața mea, apa curgea la fel de lin ca înainte. Am tușit de mai multe ori și m-am uitat după hainele pe care le lăsasem pe mal înainte de a intra în apă. Nici nu le mulțumisem celor doi cum trebuie și m-am grăbit pe cât puteam să mă încălț pentru a-i prinde din urmă. Câteva zgârieturi închipuiau litere deformate în jurul genunchiului. Suportabil, dar trebuia să inventez ceva în cazul în care ar fi sângerat până acasă.

Am ajuns la șosea și am luat-o spre pontonul bacului, cam un kilometru de mers pe jos. Mă mișcam încet, și la fiecare pas simțeam cum mă ustură genunchiul. Bacul nu plecase încă. Șoferii camioanelor urcate pe el ieșiseră la fumat, iar un pescar își legase barca de bac. M-am uitat de jur împrejur și m-am apropiat de unul dintre marinari. Avea o țigară în colțul gurii și un tatuaj cu o ancoră pe umărul drept.

— Ați văzut doi băieți, așa, de douăzeci și ceva de ani? am întrebat. Treizeci, poate, am adăugat când i-am văzut figura sceptică.

M-a privit din cap până în picioare și a întârziat asupra rănilor de la genunchi.

— Nu s-a mai urcat nimeni pe bac.

I-am mulțumit și am dat să plec, când i-am auzit vocea din nou.

— Dacă ai să le lași ceva, zi-mi mie.

Am vrut să-l întreb dacă-i știe, dar tonul cu care-mi vorbea și felul în care mă privea m-au oprit înainte de a deschide gura. Am ridicat din umeri și m-am depărtat. Când am ajuns la capătul celălalt al bacului, am văzut că încă se uita la mine. Am decis să nu-i mai dau atenție. Ne apropiam de celălalt mal și în depărtare, pe faleza Dunării, se putea zări silueta clădirii liceului. Peste câteva zile, începea școala.

Întârzii la două din trei întâlniri. N-am făcut o statistică. E doar o estimare bazată pe niște calcule improvizate într-un moment de plictiseală. În fața unor necunosători, chiar ar putea să aibă credibilitate. Îmi permit să las treimea în care ajung întotdeauna la timp pentru a menține totuși o imagine bună despre mine însumi și, mai ales, pentru a o contrazice pe Ilinca, atunci când capăt suficient curaj pentru un asemenea gest. Îmi reproșează mereu că întârzii chiar și atunci când e din cauză că o aștept pe ea. Tata obișnuia să-mi spună că fetele nu apreciază lipsa punctualității la întâlnire, iar un unchi mă avertiza că nu voi ajunge prea departe în viață cu această meteahnă. Ambii aveau dreptate, unchiul în mod deosebit. Îmi doream totuși ca profețiile lor să nu mă urmărească toată viața.

Mă opresc în fața unei case renovate recent, deasupra căreia stă scris, cu litere cursive, *Trattoria da Silvio*. Un afiș anunță că există o terasă în spate, pe care Ilinca mi-a descris-o în termeni laudativi, perfectă pentru o zi călduroasă. Intru cu timiditate și un chelner tânăr, proaspăt tuns și cu părul dat cu gel mă întâmpină, mă examinează succint și mă salută cu o formă de politețe exagerată, la care îi răspund mai puțin protocolar. Presupun că nu se așteaptă la o reacție pe măsură, însă sunt suficient de atent încât să nu pară că-l tratez cu vreun soi de aroganță, pe care nici măcar n-o am.

Un prieten care-și petrecuse o bună parte din studenție prin bucătăriile restaurantelor din București îmi spune de fiecare dată când situația o cere să evit să fiu spiritual cu chelnerul, cel puțin nu înainte să-mi aducă mâncarea.

— O rezervare pe numele Costin, apuc să zic înainte să mă întrebe el.

Își mișcă degetele rapid pe o tabletă, încuviințează din cap și mă poștește să-l urmez. Traversăm sala principală a restaurantului, o cameră mare, cu parchet lucios, ai cărei pereți înfățișează chiparoși într-un peisaj toscan și palmieri în fața unui lac, cu munți în fundal. Mobilierul lăcuit dă impresia unui kitsch tradiționalist. Abia când ajungem la ieșirea înspre curte, televizorul din colțul salonului îmi sare în ochi, un aparat vechi, cu tub catodic și cu carcasa dintr-un plastic care imită lemnul. Se potrivește cu decorul.

— Oriunde, îmi spune chelnerul din pragul ușii și-mi arată cu mâna spre cele șase mese din curte.

Îi mulțumesc, dar, abia când ajung în mijlocul lor, îmi dau seama că, în ciuda umbrei făcute de copaci, căldura este înăbușitoare. Mă simt pierdut printre mese și nu știu la care dintre ele să mă așez. O exclud pe cea acoperită de umbră doar pe jumătate și caut din priviri o alta, încercând în același timp să-mi găsesc un criteriu pe baza căruia aș putea alege. Mă afund ușor de fiecare dată când pășesc pe pietrișul care acoperă curtea. Îl simt mai plăcut decât asfaltul fierbinte de pe stradă. Evit prima masă pe motiv de apropiere de ușă, pe cea din fundul curții din motive de proximitate a gardului și mă decid sub privirile chelnerului la o masă din mijloc. Nu știu la ce se gândește, poate că râde de greutatea cu care trebuie să iau o hotărâre simplă. Mi-ar fi fost mult mai de ajutor dacă toate mesele ar fi fost ocupate, cu excepția uneia. Atunci n-aș fi avut de ales. Am fost de vreo două ori în situația de a fi condus la o anume masă în restaurant, motiv de bucurie pe de o parte, căci nu mai trebuia să aleg eu nimic, și de oarece revoltă, din moment ce în

ambele cazuri am considerat că sunt pus la o masă mai proastă decât celelalte. Ilinca m-a însoțit de ambele dăți și mi-a demonstrat că n-aveam dreptate luând fiecare masă la rând și explicându-mi că masa noastră avea avantajul vizibilității. În acest fel, îmi spunea ea, chelnerii ne văd și nu trebuie să așteptăm un an după ei. Și ceilalți ne vedeau, și simțeam privirile lor din toate direcțiile.

— E bine aici, nu? am simțit nevoia să-l întreb pe chelner.

Încuviințează și văd din felul în care o face că e amuzat de indecizia mea. Sunt sigur că ar lua cu greu hotărâri pe care eu le iau fără bătaie de cap și că nu s-ar încurca așa cum fac eu când trebuie să aleg un anume borcan de pe raft. Incursiunile în supermarket mă pun uneori în dificultate. Îmi place să merg printre rafturi, mai ales unde nu caut nimic în mod special și unde nu vin nici mulți oameni, chiar dacă mi s-a zis că-mi pierd vremea în acest fel. Zăbovesc mai ales la rafturile cu conserve sau borcane multicolore. Nu iau niciodată borcanul din primul rând, îmi întind mâna mai încolo, spre al doilea sau al treilea, și aici intervine un moment de rătăcire. Mă gândesc mereu că urmează să mănânc conținutul aceluia borcan și că totul este o loterie. Am auzit mai demult despre cineva care ar fi murit de botulism de la o conservă de pește și mă gândesc la toxină de fiecare dată când mâna îmi merge spre una dintre cutii. O controlez vizual în cel mai mic detaliu și le resping pe cele cu urme de deformare, fie ele cât de mici. Am observat și la alții cât de greu se hotărăsc să ia legume sau fructe. Procesul de pipăire pare a avea un rol esențial și nu pot să nu mă gândesc că fiecare dintre ele a fost atinsă de numeroși alți oameni, într-o încercare de evaluare a calității lor. Spălarea lor nu rezolvă chiar tot.

— Bună, îi aud vocea din spate.

Mă întorc spre ea, dar până să mă ridic mă sărută ea, din trecere. Îi simt buclele cum mă gâdilă pe gât și mirosul de cabinet stomatologic.

— N-am apucat să mai trec pe acasă, îmi zice în timp ce se așază pe scaunul din față. Ce faci?

Îi zâmbesc, așa cum o fac de fiecare dată când ne vedem. Mi-a intrat în reflex. În oglindă, am constatat de fiecare dată că e un zâmbet tâmp și prietenii mei mi-au confirmat pe ocolite. Ea îmi amintește deseori că a fost primul lucru care i-a plăcut la mine. Iau de fiecare dată această afirmație ca pe o remarcă generală. Suntem drăguți când zâmbim, cu toate că am întâlnit indivizi care se chinuiau să zâmbească și, atunci când o făceau, fața lor căpăta un aspect sinistru. Colegul meu de bancă din generală era unul dintre ei. Râdea uneori, iar râsul i se manifesta printr-un soi de sughiț și se întâmpla aproape întotdeauna când nu era nimic amuzant. Când mă gândesc la el, mă simt mai relaxat. Puteam să fiu mai rău decât acum.

— Ai fost pe acasă, sau vii direct de la liceu? mă întreabă tot ea înainte să apuc să-i răspund la prima întrebare.

— N-am mai mers acasă, am pierdut ceva timp prin oraș până să vin aici.

Altfel sigur întârziem, iar acum aş fi suportat o întreagă teorie despre venitul la timp. O chelneriță pune două meniuri pe masă și ne întreabă dacă am vrea ceva de băut.

— O limonadă cu ghimbir, zice ea și se uită întrebător spre mine.

Ezit între o bere și apă minerală. Dacă aş ieși cu băieții, aş alege-o pe prima, și aş face-o doar ca pe o îndatorire de grup. Berea nu mi-a plăcut niciodată, îmi dă o transpirație lipicioasă vara.

— Apă minerală. O sticlă mare, vă rog.

Remarca mea nu stârnește comentarii din partea Ilincăi. Îmi știe gusturile și nu mai protestează că nu mă comport și eu ca un bărbat care, invariabil, bea alcool când iese undeva. Frunzărim meniul și văd că-l închide când eu nici nu depășisem pagina cu aperitive. Încerc să grăbesc cititul felurilor de mâncare, când din spatele meu aud vocea chelneriței:

— Se poate?

Pune paharul cu limonadă și sticla pe masă, împreună cu două pahare goale.

— V-ați decis? Întreabă ea în timp ce toarnă apă într-un pahar.

Ilinca răspunde că da, iar eu dau încurcat din cap.

— Revin atunci în două minute.

Aș vrea să-i zic că o să-mi ia mai mult de două minute. Mă rătăcesc printre denumirile italienești de paste. Despre unele știu și nu-mi plac, iar pe cele necunoscute nu risc să le încerc. La ce prețuri au, prefer să merg la sigur.

— Tu ce-ți iei? Întreb timid, ca să trag de timp.

— Dorada cu legume. Am auzit că-i excelentă.

Gusturile noastre culinare se intersectează în anumite puncte. Peștele nu e unul dintre ele.

— Nu știu. Parcă aș vrea altceva.

— Haide odată, că ne apucă seara.

— Nu aș vrea pește.

— Știu, îți place doar la conservă. Ia-ți altceva. Uite, paste. Sunt foarte bune.

— Pizza n-au aici?

— Nu, n-au. Hai.

Chelnerița apare din nou, în mai puțin de două minute. O fi grăbită și ea. Comand niște paste la nimereală, n-are ce să fie greșit, mă asigură Ilinca după ce fata pleacă cu comanda noastră.

O văd pe Ilinca foindu-se în scaun și privind spre cren-gile copacilor. Se apleacă spre mine și-mi zice cu vocea pe care o folosește de obicei pentru bârfe pe care n-ar trebui să le afle nimeni:

— Parcă înăuntru era mai bine. N-ai vrea acolo?

Îmi doresc să-i amintesc că mă invitase aici pentru terasă, însă zăpușeala e convingătoare.

— E din cauza copacilor, țin umiditatea mare, îi zic în timp ce ne mutăm într-una dintre camerele casei. E prea cald pentru sfârșit de mai.